

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392.

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 199.

Računi pri post. ček. savodila: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30 din.
Za izposojnino 50 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Pogodba o nevtralnosti med Rusijo in Japonsko

Deklaracija o vzajemnem spoštovanju teritorialne nedotakljivosti in celokupnosti Mandžurije in Mongolije — Pogodba velja za pet let in sta jo podpisala Molotov in Macuoka

Moskva, 14. aprila. Uradno poročajo: Kot rezultat razgovorov med predsednikom sveta komisarjev in komisarjem za zunanje zadeve Molotovom ter japonskim zunanjim ministrom Macuoko je bila 13. aprila podpisana pogodba o nevtralnosti med Sovjetsko zvezo in Japonsko ter deklaracija o vzajemnem spoštovanju teritorialne nedotakljivosti Mongolije in Mandžukua. Pri pogajanjih za zaključitev teh dogovorov sta bila navzoča tudi Stalin in japonski poslanik v Moskvi Tatekava.

Pogodba o nevtralnosti med Sovjetsko zvezo in Japonsko se glasi:

Predsedstvo vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze in japonski cesar sta v želji, da ojačata mirne in prijateljske odnose med obema državama, sklenila pakt v nevtralnosti med obema državama. V to svrhu sta imenovala svoje opolnomočence, in sicer predsedstvo vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze predsednika sveta komisarjev in komisarja za zunanje zadeve Molotova, imperator Japonske pa zunanjega ministra Macuoka in izrednega opolnomočenega poslanika Tatekava. Po medsebojni predložitvi polnomočij, ki so bila sestavljena v zakonitih oblikah, so opolnomočenci podpisali naslednji dogovor:

1. Obe podpisnici se obvezujeta vzdrževati medsebojni miroljubni in prijateljski odnos, ter vzajemno spoštovati teritorialno celoto in nedotakljivost druge države.

2. Če bi postala ena izmed obeh podpisnic objekt vojaških operacij s strani druge države ali tretjih držav, bo ostala druga podpisnica nevtralna v vsem trajanju konflikta.

3. Ta pakt stopi v veljavo z dnem ratifikacije s strani obeh držav ter velja pet let. Če nobena stranka ne odpove pakta, se smatra, da je pogodba avtomatično podaljšana za nadaljnjih pet let.

4. Pakt mora biti ratificiran v najkrajšem roku. Izmena listin se izvrši v Tokiu, prav tako v najkrajšem roku.

Ta pogodba je podpisana v dveh istovetnih izvodih v ruskem in japonskem jeziku ter opremljena z državnimi pečati. Moskva, 13. aprila 1941, kar odgovarja 13. dnevu 14. meseca 16. leta Siove.

Podpisani: Molotov, Macuoka, Tatekava.

Nadalje je bila podpisana naslednja deklaracija:

V skladu z duhom pakta o nevtralnosti, podpisanega 13. aprila med Sovjetsko zvezo in Japonsko, izjavljata vlada Sovjetske zveze in Japonske v interesu zagotovitve medsebojnih miroljubnih in prijateljskih odnosov slovesno, da se obvezuje Sovjetska zveza spoštovati teritorialno celokupnost in nedotakljivost Mongolske narodne republike.

Moskva, 13. aprila 1941.

Molotov Macuoka.

Macuoka odpotoval iz Moskve

Moskva, 14. aprila. Uradno poročajo: Dne 13. aprila je odpotoval iz Moskve japonski zunanjim minister Macuoka. Na kolodvor so ga sprejeli namestnik komisarja za zunanje zadeve Lozovski, šef protokola Barkov, načel. odedel. za Daljni vzhod komisariata za zunanje zadeve Sorotkin kakor tudi osebe japonskega poslanstva s poslanikom Tatekavo na čelu. Nadalje so bili ob slovesu na kolodvoru navzoči: nemški veleposlanik Schulenburg, italijanski veleposlanik Rosso, madžarski poslanik Christofi, slovaški poslanik Tiso, bolgarski

poslanik Stamenov in rumunski poslanik Gafencu. Pred odhodom vlaka sta prispela na kolodvor Stalin in predsednik sveta komisarjev Molotov, ki sta se poslovila z zunanjim ministrom Macuoko.

Silen vtis v Ameriki

New York, 14. aprila. (DNB). Današnji newyorški jutranji listi objavljajo v svojih prvih izdajah pod velikanskimi naslovi vest o sklenitvi rusko-japonskega nevtralnostnega pakta. Agencija Associated Press poroča iz Moskve, da se tolači ta pakt v Moskvi kot prav tako »svet pretresujoč, kakor sklenitev nemško-ruske nenapadne pogodbe iz leta 1939«. Agencija International News Service poroča iz Moskve, da je pomen med Japonsko in Rusijo sklenjenega nevtralnostnega pakta v tem, da si je Japonska zavarovala svoja zadnja vrata v vzhodni Aziji, ter dobila preste roke za ekspanzijo v južni smeri, torej na-

sproti politiki Zedinjenih držav in Angliji. Rusko-japonski nevtralnostni pakt predstavlja poslednji člen v verigi rusko-japonskega diplomatskega sodelovanja, v okviru novega reda držav osi. Morda je bila s tem paktom zapečatena usoda Kitajske. Agencija Associated Press dodatno poroča iz Moskve, da se mora sklenitev tega pakta smatrati kot mojstrsko delo japonskega zunanjega ministra Macuoke.

Zadovoljstvo v Rimu

New York, 14. aprila. (Ass. Press.) Po poročilu iz Rima je izrazil podpis rusko-japonske nevtralnostne pogodbe v italijanskih uradnih krogih veliko zadovoljstvo. V Rimu poudarjajo, da je pogodba nov primer okrepitev reda in mira ter nov korak, ki bo omogočil obnovo Vzhodne Azije.

Nemška vojna poročila

Zasedba Beograda — Vzpostavitev zveze med nemškimi in italijanskimi četami pri Karlovcu — Prodranje Madžarov — Tobruk v Afriki obkoljen, Bardia zavzeta

Berlin, 14. aprila. (DNB). Nemško vrhovno vojno poveljstvo je včeraj objavilo:

Kakor je bilo že javljeno s posebnimi poročili, so nemške čete pod vodstvom generalnega polkovnika v. Kleista zasedle v zgodnjem jutru 13. aprila srbsko glavno mesto in trdnjavo Beograd, in sicer od juga, potem ko je 12. aprila popoldne manjši oddelek SS divizije Reiss pod vodstvom stotnika v. Klingenberg prodrli s severa preko Donave v mesto in razvil na nemškem poslanstvu nemško zastavo.

V teku očiščenja Ljubljanske kotline so zasedli italijanski oddelki Ljubljano.

Na področju Zagreba so nadaljevale čete nemške vojske po načrtu svoje gibanje. Pri Karlovcu so vzpostavile zvezo z italijanskimi silami. Po dosedanjih poročilih je bilo ujetih 22 generalov, med njimi dva armijska komandanta, 300 oficirjev in 12.000 mož. Razen tega je bilo zaplenjenih kakih 100 topov, 10 letal, nadalje mnoga skladišča municije in pogonskih sredstev kakor tudi še nepregledna množina pehotnega orožja in drugih vojnih potrebščin.

Madžarske čete so prodrle severno od Osijeka kakor tudi med Donavo in Tiso skozi sovražne obmejne utrdbe ter prodirajo dalje.

V južni Srbiji se po premaganju krajevnega odpora razpršenih srbskih čet pohod nadaljuje.

Nemška letala so napadla na južnovzhodnem področju tudi včeraj z največjim uspehom vojaško važne cilje. Na letališčih v Bosni in Hercegovini so uničila skupno 39 sovražnih letal.

Na področju Beograda je uspelo uničiti z bombami železniške transporte čet in vojnih potrebščin ter razpršiti čete na pohodu.

V noči na 12. april so potopila nemška letala pri napadu na pristanišče Salamis sovražno trgovsko ladjo s 4000 tonami ter zadelo z bombami 4 večje ladje. V luči Pirej sta bili z uspehom bombardirani dve skladišči bencina, elektrarna in mlin. Sestreljeno je bilo eno sovražno lovsko letalo tipa Hurricane.

Druga nemška vojna letala so v isti noči bombardirala in zažgala skladišča bencina in zaklanišča na letališču Venezia na otoku Malti.

V severni Afriki so dokončale nemško-italijanske čete obkolitev Tobruka ter so zavzele po drznem sunku ob vzhodni meji Cirenaike oporišče in pristanišče Bardia. V

pristanišču Tobruka so strmoglavci potopili z bombami neko angleško pomožno križarko.

Posebne uspehe sta dosegli vojna mornarica in letalstvo v borbi proti plovbi za oskrbovanje angleškega otočja.

Podmornice so potopile na severnem in srednjem Atlantiku in zapadno od Afrike 15 oboroženih sovražnih trgovskih ladij, ki so imele skupno 75.922 ton ter so hudo poškodovale neko veliko trgovsko ladjo.

Bojna letala za daljne polete so potopila kakih 400 km zapadno od Orknejskih otokov trgovsko ladjo s 3800 tonami. Južnozapadno od Harwicha se je nagnila neka velika trgovska ladja po zadetku z bombo na stran.

V zadnji noči so letala potopila z bombami ob izhodu iz Bristolkega kanala trgovski parnik ter poškodovale po eno večjo trgovsko ladjo zapadno od Biderforda in južnozapadno od Cardiffa.

Angleška letala v pretekli noči niso priletela nad nemško ozemlje.

Sovražnih letal je bilo včeraj sestreljenih 46, dve nemški letali se nista vrnila na svoje oporišče.

Berlin, 14. aprila. (DNB). Dodatno k poročilu vrhovnega povelj-

stva nemške vojske od 13. aprila javljajo uradno še naslednje:

Nemški bombniki in izvidniška letala so v noči na 12. aprila potopili še 33.000 ton sovražnih ladij. Tri ladje s skupno 28.000 tonami so bile potopljene v močno zavarovanem konvoju v prelivu Sv. Jurija. Nadalje so bile potopljene štiri druge ladje, dve ladiji z 10.000 oziroma 3000 tonami pa sta bili tako poškodovani, da ne bosta več za rabo.

Na velikonočno nedeljo so nemška lovka letala pri Doveru uničila dva protiletalska zaporna balona.

Nadalje so včeraj zjutraj močne skupine nemških letal napadle letališča La Venezia in Lucca na Malti. Mnogo bomb je zadelo med zgradbe in letala na letališču. Eno nemško letalo je z bombo direktno pogodilo neki angleški rušilec. Bomba je bila težkega kalibra.

Včeraj okrog poldneva so nemška letala napadla vojaške objekte v Sarajevu. Bombardirano je bilo veliko vojaška taborišča med mestom in kolodvorom. Povzročeno je bilo veliko opustošenje in veliki požari. Vsa Sarajevska kotlina je bila pokrita z dimom. Letališča v Raglavi severno od Sarajeva je bilo močno poškodovano že v prvih dneh vojne.

Umik srbske vojske v gorovje ob Jadranu

Berlin, 14. aprila. (DNB). Današnje vojno poročilo nemškega vrhovnega poveljstva pravi:

V Jugoslaviji je uničena množica sovražnih sil, ki so jih razgnale nemške čete. Ostanke srbske vojske se umikajo pred nemškimi in italijanskimi oddelki v gorato pokrajino ob jadranski obali. Upirajo se samo še na posameznih krajih. V zasledovanju poraženega sovražnika je bila preokrajena Sava.

K zavzetju Beograda poročajo naknadno, da je že v noči na 13. april del nemške oklopne divizije prodrli od zapada do središča mesta.

V severni Grčiji se razvijajo operacije po načrtu.

Letalstvo je podpiralo tudi 13. aprila na južnovzhodnem področju operacije vojske z uničujočimi napadi lovskih, bojnih in strmoglavnih letalskih oddelkov na sovražne kolone, ki so bile na pohodu na področju pri Beogradu, kakor tudi zbirališča čet pri Banjaluki. Nadaljnji uspešni napadi so bili usmerjeni proti letališčem v srednji Bosni in v Hercegovini. Napadi na vojaške cilje v Sarajevu so povzročili huda opustoše-

nja in obširne požare v nekem velikem taborišču čet in na železniških napravah.

V severni Afriki sta bila v nadaljnjem prodiranju zavzeta utrdba Capuzzo, kakor tudi Sollum na egiptskih tleh.

Strmoglavci so uničili pri napadu na letališča na otoku Malti v noči na 13. april dve sovražni lovski letali tipa Hurricane na tleh ter sta z bombo v polno zadeli krov nekega angleškega rušilca. Včeraj sta bila na otoku Malti znova bombardirana letališča Lucca in pristanišče La Valetta.

Lovska letala so sestrelila v boju nad otokom angleško lovsko letalo tipa Hurricane.

Na morju ob Angliji so potopila nemška letala v kanalu sv. Jurija 3 trgovske ladje, ki so imele skupno 28.000 ton in ki so plule v konvoju, ter hudo poškodovale dve nadaljnji veliki trgovski ladji. Bojna letala so potopila v zadnji noči neko trgovsko ladjo s 5000 tonami ter so bombardirala pristaniške naprave ob južnovzhodni angleški obali.

Neka nemška podmornica je potopila

pri Islandu neko angleško pomožno križarko, ki je imela kakih 10.000 ton.

Dva stražna čolna sta sestrelila ob obali Severnega morja dve izmed šestih napadajočih letal ter hudo poškodovale še eno letalo. Lovska letala so sestrelila pri Doveru 4 zaporne balone.

Sovražna letala niso niti podnevi niti ponoči priletela nad Nemčijo.

Pri bojih v južni Srbiji se je posebno odlikoval poveljnik oklopnega lovskega oddelka major Stiefvater kot vodja prednjega oddelka z osebnim sodelovanjem.

Boji v Srbiji

New York, 14. aprila. Associated Press javlja, da je srbska vojska na obeh bregovih Velike Morave izvedla nekaj protinapadov.

London, 14. aprila. (Tass). Po angleških informacijah se v južni Srbiji trenutno razvijajo boji med srbsko in nemško vojsko med Suho Reko in Kačanikom.

Na severu je prišlo te dni do bojev pri Topoli, kakor tudi pri Kragujevcu in Kruševcu. Prokuplje je še v srbski oblasti ameriški dolgovi.

Washington, 14. aprila. (Un. Press). Celokupni javni dolgovi vlade Zedinjenih držav so z včerajšnjim dnem dosegli višino 70 milijard dolarjev. Ta javni dolg pomeni, da je vsak Amerikan, bodisi moški, bodisi ženska, bodisi otrok, obremenjen s 480 dolarji javnega dolga.

Rim, 14. aprila. Italijanske čete prodirajo preko Ohrida dalje na sovražno ozemlje. Ujetih je bilo več tisoč vojakov in zaplenjenih mnogo vojnih potrebščin. Na grški fronti ni bilo ničesar važnega. Italijansko letalstvo je bombardiralo Šibenik, tamošnje pristaniške naprave in vodna letala. Ponovno je tudi bombardiralo letalski oporišči v Divuljah in Trogiru. Na jugoslovansko-albanski fronti so Italijanska letala bombardirala jugoslovanske čete, prevozne kolone, mostove in cestna križišča.

Bombe na Sarajevo

Berlin, 14. aprila. (DNB). Včeraj popoldne so nemška letala bombardirala ob lepem vremenu vojaške cilje mesta Sarajeva. Bombe so povzročile veliko razdejavanje v vojaških taboriščih med kolodvorom in mestom. Ob povratku so nemški letalci lahko opazovali hude požare. Oblaki dima so pokrivali ozko kotlino, v kateri leži Sarajevo. Bombniki so napadli in hudo poškodovali letališče v Rajlovcu ob severnem izhodu s Sarajevskega polja. Letališče v Rajlovcu so že v prvih dneh operacij na Balkanu bombe nemškega letalstva močno poškodovale.

Madžari zasedli Bačko

Budimpešta, 14. aprila. Poročilo honvedskega poveljstva navaja: Naše čete so popolnoma zasedle pokrajino med Donavo in Tiso tako, da je vsa Bačka spet priključena madžarski domovini.

Madžari v Novem Sadu

Budimpešta, 14. aprila. Madžarske čete so zasedle baranjski trikot in so došle v Novi Sad. Umikajoče se jugoslovanske čete so razstrelile mostove preko Donave in Tise.

Poslanik Schulenburg odpotoval v Berlin

New York, 14. aprila. (Ass. Press). Iz Moskve javljajo, da je nemški veleposlanik Schulenburg odpotoval v Berlin.

Italijanska vojna poročila

V severni Afriki so Nemci zavzeli utrdbo Capuzzo in utrdbo Sollum na egiptskih tleh

Nekje v Italiji, 14. aprila. (Stefani). Komunikacije št. 311. generalnega štaba italijanskih vojaških sil pravi:

V Jugoslaviji se nadaljuje napredovanje druge armade, katere kolone so prispele že onkraj Gospiča. Čete iz Zadra so po zlomu nasprotnikovega odpora dosegle in napadle železniško križišče. Knin ter zajele mnogo ujetnikov in vojne materiala. Te čete so razen tega okupirale otoke Sostrunji, Iž, Rivanj in Vir (Puntadura).

Albanija: V pasu severno od Skadra so naše čete odbile napad sovražnika, prešle v protinapad. Prizadejale nasprotniku zelo težke izgube ter zajele nad 500 ujetnikov in mnogo častnikov, kakor tudi velike množine vojnega materiala. V teku te akcije se je posebno odlikoval 31. tankovski polk tankov, pripadajoč diviziji »Centaurus«.

Grška meja: 11. armada prodira od včeraj zjutraj ko je zlomila odpor sovražnika v odseku pri Korči. Naša lovska letala neprestano obstreljujejo grške kolone na umiku. Dočim bombniške formacije izvršujejo akcije proti postojankam, vojaškim barakam ter sovražnikovim prometnim poteim. Most pri Beratu je bil uničen.

Naše bombniške jedinice so izvršile več zaporednih napadov na vojaške objekte v Kotoru. V arzenalu so bili povzročeni veliki požari ter eksplozije. V Lipoju je bil uničen rezervoar letalskega goriva. Neki parnik je bil zažgan in neki rušilec je bil hudo zadet. Na področju severno od Skadra so bile izvršene bombniške in strojniške akcije proti sovražnikovim četam.

Prav tako so bile izvršene akcije z bombami majhnega kalibra proti nasprotnikovim četam. Letalsko oporišče v Mostarju je bilo od naših bombniških formacij večkrat s posebno jakostjo napadeno. V teh napadih so sodelovala tudi lovska letala. Dva hangarja ter en bencinski rezervoar so bili zažgani. Naprave na letališču so bile poškodovane. Uničenih je bilo 62 nasprotnikovih letal, dočim jih je bilo 15 poškodovanih. Hidroavionska baza v Divuljah je bila predmet novega napada italijanskih lovskih letal, ki so en sovražni hidroavion potopila. V teku zračnih borb je bilo sestreljeno eno letalo tipa »Gloester«; eno izmed naših letal se ni vrnilo na svoje oporišče.

V noči od 13. na 14. aprila so letala nemškega letalskega kora bombardirala letališča ter mornariška oporišča na Malti. En rušilec je bil zadet z bombo, eno letalo tipa Hurricane je bilo sestreljeno. V zgodnjih urah 14. aprila so naše lovske formacije s strojnimi obstreljevalci letališče Mikabba ter poškodovale več letal na tleh.

Severna Afrika: Italijansko-nemške kolone so okupirale Bardio ter dosegle vzhodne meje Cirenaike, ki je bila na ta način ponovno osvojena po 12 dneh težkih zmagovitih borb. V Tobruku oblegajo naše čete angleško garnizijo, ki jo neprestano napadajo naše letalske čete. Garnizija se še brani. Število ujetnikov narašča, in množina zaseženega orožja in vojnega materiala je znatna.

Vzhodna Afrika: Nobene novice, ki bi bila vredna poudarka.

Naloge italijanske vojske na Balkanu

Bojno operacijsko področje, 14. apr. (Stefani). Eden izmed posebnih poročevalcev agencije Stefani poroča:

Ker se je italijanska že spojila z nemško armado na balkanski fronti, nadaljuje zdaj italijanska armada v Albaniji s konsolidiranjem svojih položajev na skrajnih krilih bojišča. Delovanje italijanske armade ima povsem točno določene cilje: olajšati napore, ki jih zahtevajo operacije v centru vojne črte na ta način, da se izvaja pritisk na bok nasprotnikovih vojaških sil. Italijanske sile v Albaniji delujejo na dveh frontah, na katerih izvajajo svoj pritisk: na dveh zelo težavnih frontah s skupno dolžino nad 700 km, kjer ima nasprotnik zelo močne sile na razpolago. Fronta z Jugoslavijo poteka od izliva reke Bojane do grebena Komovi ter od tod do vzhodne obale Pre-

spanskega jezra. To fronta je posebno tedaj, ko se je izvajala v Jugoslaviji mobilizacija, zahtevala od nas znatno število divizij.

Fronta z Grčijo, ki je dolga 200 km, pa je prav tako zaradi svojih terenskih posebnosti, ter zaradi 20 divizij, ki predstavljajo na njej obrambo, zahtevala od italijanske strani sorazmerno število čet in vojnega materiala. Italijanska armada v Albaniji, ki bi morala biti po sovražnikovem strateškem načrtu strta ter dobesedno uničena, pa danes že sama z veliko energijo izvaja pritisk na 700 km dolgi liniji. Na ta način italijanska armada na dvojni fronti učinkovito sodeluje z imponentnim vojnimi stroji, ki je v teku, da se vzpostavi red na evropskem jugovzhodu.

Spopadi v Grčiji

Nemške patrulje iščejo stikov z angleškimi stražami v Grčiji

New York, 14. aprila. Associated Press javlja, da so 13. aprila izvedli nemški oddelki dva manjša napada na angleške prednje straže na bojišču v Grčiji. Smatrajo, da nemška vojska sedaj najprej išče slabih točk v grško-angleški obrambni črti, predno bo prišla z glavnimi napadom.

Atene, 14. aprila. Angleška poročila zagotavljajo, da doslej angleške čete še niso posegle v večje borbe z nemško vojsko v Grčiji. Zaenkrat se udeležujejo na bojišču samo patrulje.

Atene, 14. aprila. Današnje grško vojno poročilo govori samo o omenjeni lokalni

aktivnosti na bojišču. Notranje ministrstvo javlja, da so nemška letala v soboto ponoči bombardirala Volos.

Berlin, 14. aprila (DNB). Iz Kaira poročajo, da je iz Egipta odšlo proti Grčiji 8 velikih angleških vojaških transportnih ladij. Smatrajo, da imajo te ladje nalogo, da nadomestijo one angleške transportne ladje, ki so jih nemška letala zadnje dni potopila v grških lukah. Vedno bolj se množijo znaki, da se Angleži pripravljajo v Grčiji na silno evakuacijo, kakor je bila izvedena iz Narvika, Andersnesa in Dunkerkea.

Bolgari pripravljeni sodelovati z osjo

Zunanji minister Popov je prepričan, da bodo Bolgariji vrnjena vsa odvzeta ozemlja

Sofija, 14. apr. (Stefani). Bolgarski vojni minister je izjavil predstavnikom tiska, da je bolgarska armada prepričana v zmago držav osi, ki bo ustvarila nov red. Bolgarski vojniki si odkrito želijo zmage držav osi in bolgarska armada je pripravljena sodelovati z njimi v trenutku, ko bo prišla vrsta nanjo, da uresniči zmago.

Zunanji minister Popov je predstavnikom tiska izjavil, da je Anglija nasproti Bolgariji zmerom vodila politiko sovražnosti in groženj. Balkanska zveza je nadaljevala versajsko politiko. Toda danes — je zaključil zunanji minister Popov — je stvar povsem drugačna. Angleški prestiž se je zrušil delo v tistih deželah, ki so se pustile izrabljati od Londona iz egoističnih namenov ne da bi mogle dobiti niti najmanjšo pomoč. Bolgarski narod z veseljem sprejema na znanje vesti o uspehih čet držav osi, ki značijo dokončno uničenje

angleškega vpliva na Balkanu. To dejstvo daje Bolgariji upanje, da bo postala svobodna po dolgoletnih zatiranjih in da bo spet dobila ozemlja, ki so ji bila s silo odvzeta.

Letalski napadi na Sofijo

Sofija, 14. apr. (Stefani). Tu je bil objavljen službeni komunikat, ki pravi, da so preteklo noč angleška in srbska letala izvršila nov napad proti nevojaskim objektom v Sofiji. Število žrtev, ki jih je zahteval bombni napad, ni veliko. Strojari so bili vsi potrebni koariki za popravilo storjene škode. Kralj Boris je obiskal prizadete okraje bolgarske prestolice, ter je bil od prebivalstva povsod tople pozdravljen. Novi napad je v vsej državi povzročil silno ogorčenje.

Sofija, 14. apr. (Stefani). Po informacijah, ki so jih bolgarski listi prejeli iz Ankare, je predsednik turške vlade, Ismet Ineni, izjavil grškemu poslaniku v Ankari, da bo Turčija stopila v vojno edinole v primeru, če bo direktno napadena. V Ankari pripominjajo k temu, da sta poslanika Jugoslavije in Grčije v Ankari zatrjevala, da bolgarske čete sodelujejo na Balkanu z četami držav osi zaradi tega, da bi povzročile vojaško intervencijo Turčije.

Odmev ustanovitve hrvatske države

Berlin, 14. aprila (DNB). Ustanovitev neodvisne hrvatske države je naletela v mnogih državah na velik odmev. Tako piše rumunski list »Curentul« da je umetna tvorba Jugoslavije dokončno izgnila z zemeljskega površja. Nikdar več Hrvat ne bodo prišli pod oblast beograjskega duha. Za noben narod se ni moglo misliti večje nesreče nego naklonjenost Anglije. Prav zaradi zveze z Anglijo so Poljska, Češkoslovaška in Jugoslavija danes samo še slabi spomin Rumunije, ki srečna da se ni pustila potegniti v take zveze.

Madžarski list »Uj Nemzedek« v Budimpešti pravi da je Madžarska vedno priznavala neodvisnost Hrvatske. Ko je zdaj Hrvatska osvobodena jugoslovanske nadoblasti ima Madžarska vse razloge da to takoj prizna.

Španski list »El Pueblo« pravi, da je ustanovitev svobodne hrvatske države triumf načela samoodlobe narodov, ki ga je uničil Versailles.

Vesti iz Turčije

Ankara, 14. apr. Predsednik turške republike Ineni je sprejel včeraj v navzočnosti zunanjega ministra Saradzogla angleškega poslanika.

Ankara, 14. apr. Tukajšnji ameriški generalni konzulat je izdal vsem ameriškim državljanom v Turčiji že tretje nujno svarilo, da naj zapuste državo.

Ankara, 14. apr. V Carigradu in okolici so bile odrejane velike vaje protiletalske zaščite.

Angleška misija odpotovala iz Ankare

Ankara, 14. aprila. Angleška vojaška misija je po večdnevni posvetovanjih z zastopniki turške vlade odpotovala včeraj iz Ankare nazaj v Egipt.

Poziv de Valere irskemu narodu

Dublin, 14. aprila. (Un. Press). Irski ministri predsednik de Valera je imel na velikonočno nedeljo zvečer po radiu govor, v katerem je pozval irski narod, naj bo na 25. obletnico krvave velikončne vstaje pripravljen braniti svojo domovino pred novim napadom. Govor de Valere je sledil največji vojaški paradi, ki jo pozna zgodovina neodvisne irske vlade. V paradi je sodelovalo 20.000 vojakov irske armade v popolni bojni opremi. Irske čete so korakale po ulicah mimo veteranov irske vstaje iz leta 1916.

»Ako bo Irski pristojni braniti svojo nevtiralnost proti napadu s katere koli strani«, je dejal v svojem govoru de Valera, »potem bo to pomenilo trošenje in smrt za marsikoga izmed nas«. Končno je de Valera pozval ženske in otroke, naj se v primeru vojne takoj izselijo iz Dublina.

Ureditev židovskega vprašanja v Varšavi

Bivše poljsko glavno mesto Varšava zastavlja nemškimi oblastim množico problemov, ki jih morajo reševati. Najtežje in najakutnejše je vprašanje zelo številnega židovskega prebivalstva, ki biva v Varšavi in zavzema v nje gospodarskem in socialnem življenju prvovrsten položaj. Če hočemo spoznati finančno moč varšavskih Židov, zadošča že opozoritev na dejstvo, da je notranje središče mesta izključno v židovski posesti. Židovska posest nepremičnin dosega v celotni Varšavi 66 odstotkov, torej dve tretjini vseh stavb. Cena teh nepremičnin znaša — kakor poroča po agenciji Centralnega »Il Piccolo di Trieste«, iz katerega posnemamo te podatke — približno eno do polgrosno milijardo mark. Stotine milijonov iz tega kapitala se je stekalo leto za letom v žep židovskih hišnih posestnikov.

Zaradi naglega ubega Židov pred invazijo nemške vojske so nemške oblasti sekvestrirale vso židovsko nepremičnino izven židovske četrti, tako da je sedaj pod nemško upravo okrog 4000 poslopj, večidel najemniških hiš, v katerih je bivalo in delno biva še sedaj okrog 130.000 rodbin. Že to nam kaže, kakšno ogromno delo je prevzela nova uprava. Pri tem pa je treba upoštevati še to, da so bile mnoge hiše poškodovane med obstreljevanjem mesta in v bojih, ki so se razvili v Varšavi. Sedaj jih je treba restavrirati, če naj bodo v polni meri uporabna za človeška stanovanja. Za upravo teh hiš je bilo imenovanih 241 posebnih uradnikov, ki nadzorujejo 1200 poljskih hišnih upraviteljev. Poslopja v židovski četrti, v kolikor so njih lastniki pobegnili, upravlja 57 židovskih uradnikov s 450 hišnimi upravitelji, ki so vsi skupaj odgovorni 25 nadzornikom arijske rase.

Ni še znano, kakšna bo usoda varšavskih Židov. Gotovo je samo to, da njih imetje skrbno upravlja nemške oblasti.

Iz Trbovelj

— Razglas. Občinska uprava v Trbovljah obvešča vse prebivalstvo, da dobe člani okrožnega urada za zavarovanje delavcev, kakor tudi vse ostalo prebivalstvo, vsa potrebna zdravila časno in sicer do otvoritve javne lekarne v Trbovljah v lekarni bratovske skladišnice.

— Cepljenje svinj proti rdečici. V mescu maju in mesecu juniju bo brezplačno zaščitno cepjenje svinj proti rdečici. Prijave naj se dostavijo spisane po kolonijah kakor Dobra, Zabja vas, kolonija Sušnik, za Savo itd. do 1. maja v občinsko klavnico. Poznejše prijave se ne bodo upoštevale. Po vaseh bodo zbirali prijave zaupniki.

Velika noč pod okupacijo

Prvi prazniki naše metropole v italijanski oblasti so potekali v miru in tišini

Ljubljana, 14. aprila.

Prestolnica Slovenije, je te velikonočne praznike preživela v znamenju novega časa, ki je nastopil za našo zemljo s prihodom italijanskih čet in prvih odposlanstev nemške vojske.

Po cerkvah

Ljudje so nasproti dogodkom od prvega trenutka ohranili dostojanstvo in mir, a ob razumevanju resnobnosti dni, ki prihajajo, so se za praznike odrekli vsakršnemu prebitnemu uživanju in sijaju, s kakršnim je bilo včasih združeno praznovanje velike noči. Na veliko soboto popoldne so žene in otroci v košaricah raznesli skromne pribliške k blagoslovu po cerkvah in se mimogrede pomudili ob božjem grobu, ob katerem naše ljudstvo morda nikoli še ni poklekalo v tako globoko občuteni pobožnosti kakor letos. Včeraj in danes so trume vernikov pohitele k svetim opravilom v cerkve, a zaradi izrednega stanja so morale izostati procesije, ki so nekoč pomenile najhropnejši dogodek velike noči. Med domače vernike so se mnogokje pomešali tudi vojaki italijanske okupacijske vojske, ki so gotovo iskreno uživali tudi nad umetniško dragoceno notranjostjo naših božjih hiš, saj so Italijani rojeni poznavalci umetnosti, v naših cerkvah pa tudi ne manjka starinskih umetnin.

Mesto je že prišlo v svoj stari tir

Medtem ko je Ljubljana v petek zvečer utihnila ob soju delne osvetlitve, je bila v soboto in nedeljo že spet povsem zatemnjena. S tem, da je naša dežela zasedena in da se je vojna vihra odmaknila od nas na jug in vzhod, se nikakor še ne smemo predajati lahkomiselni brezskrbnosti, saj področje sodobne vojne ne pozna meja in nevarnost napada ni v zaledju nič manjša kakor neposredno na fronti. Kljub temu pa je mesto že zdavnaj spet prišlo v svoj stari tir. Tudi tramvaj spet redno vozi, ker so se skoraj vsi uslužbenci električne cestne železnice vrnili na svoj posel. Z ozirom na odredbo okupacijske oblasti, da se po 9. uri zvečer nihče ne sme brez posebnega dovoljenja muditi na cesti, pa je tramvajska uprava uredila vozni red tako, da bodo vozovi v običajnih presledkih tekli od 6. zjutraj, ob

9. zvečer pa morajo vsi biti že v razmizi. Včeraj je oblast tudi odredbo prepovedi točenja alkoholnih pijač razveljavila v tem smislu, da je točenje spet dovoljeno, vendar je vsak lastnik gostinskega lokala odgovoren, da se noben gost ne opije in da ne pride do kakšnega nezaželenega incidenta. Sicer je pa prebivalstvo Ljubljane od vsega početka pokazalo toliko treznosti v presoji novega položaja, da bo brez dvoma tudi v bodoče znalo ohraniti svoj mir.

Italijanski gasilci v Ljubljani

Predstavniki okupacijske oblasti so v stalnem stiku z našimi oblastmi, da pripravijo vse potrebno za predajo poslov. Včeraj je prišel v Ljubljano tudi velik gasilski avto iz Trsta, s katerim se je pripeljalo 9 italijanskih gasilcev pod vodstvom svojega oficirja. Oglasili so se v Mestnem domu, kjer so jih sprejeli predstavniki mestne gasilske postaje z vodjo Furlanom in Prostovoljne gasilske čete Ljubljana - mesto s predsednikom Poldetom Zupančičem. Predstavniki obeh naših vodilnih gasilskih edinic in predstavniki italijanskega gasilstva, ki vrši svoje posle pod kontrolo vojske, so se porazgovorili o vsem potrebnem glede sodelovanja.

Prijateljski stik med civilisti in vojaki

Oba prva dneva, a zlasti še včeraj in danes smo bili priče, da vladajo med našim civilnim prebivalstvom in italijansko vojsko najlepši odnosi, ki zgovorno pričajo o pravilnem razumevanju položaja na obeh straneh. Včeraj in danes je mnogo Ljubljančanov napravilo izlete v bližnjo okolico in na Grad, s čigar stolpa se vije italijanska zastava, a kjer so se izletniki srečali s kakšno italijansko vojaško edinico, je prišlo kar do prijateljskega stika med civilisti in vojaki. Italijanska vojska je odlično opremljena, med vrstami orožja, ki so prispele k nam, je največ motoriziranih enot. Poznavalci te stroke med domačini so pokazali mnogo zanimanja za njihova vozila in italijanski vojaki so bili toliko prijazni, da so tu in tam naše ljudi na svojih motociklih popeljali na kratek sprehod. Vsa znamenja kažejo, da mirno lahko pričakujemo prihajajoče dni.

Visok obisk pri g. banu

Ljubljana, 14. aprila.

Danes dopoldne ob 11. je napravil kot predstavnik civilne okupacijske oblasti g. Grazioli, namestnik ministra fašistične stranke g. Ferera, uradni obisk pri g. banu dr. Marku Natlačenu v banski palači. V svojem nagovoru je poudaril, da so prišli Italijani v slovenske kraje z namenom, da izvajajo nasproti tukajšnjemu prebivalstvu najstrožjo pravico in lojalnost, da pa pričakujejo tudi s strani tukajšnjega prebivalstva popolno korektnost v zadržanju nasproti okupacijski oblasti in vojski. G. Grazioli se je potem še delj časa z g. banom zadržal v razgovoru o aktualnih vprašanjih upravnega značaja.

Na magistratu

Ljubljana, 14. aprila.

Danes ob 11.30 se je pripeljal s svojim spremstvom fašistični dostojanstvenik, nam. min. g. Grazioli, k sprejemu na magistrat. Pod obokanimi arkadami in v avli ga je pričakovalo mestno uradništvo z direktorjem na čelu, ki je fašističnega prvaka vljudno pozdravil.

Rdeči križ posreduje glede pogrešancev

Vodstvo ljubljanskega Rdečega križa je organiziralo posebni oddelk za posredovanje med ranjencijetniki in pogrešanci na eni strani in njihovimi svojci na drugi strani.

Ljubljanski Rdeči križ, ki si je pripravil vse potrebno za prvo pomoč ranjencem v Šlajmerjevem domu in ki je bil pripravljen za po-

moč v dokaj večjem obsegu, ima trenutno v domu le manjše število ranjencev, med njimi nekaj teže ranjenih.

Posebni oddelk za posredovanje, na katerega naj se obračajo vsi, ki žele kakršnekoli informacije o svojcih, posluje na Gosposvet-ski cesti št. 2-II. in ima uradne ure od 10. do 12. dopoldne.

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo tužno vest, da nam je danes ob 2. uri po kratki bolezni umrl dragi oče, brat, stric, gospod

Ivan Lenarčič

posestnik in gostilničar

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo 16. t. m. ob 9. uri iz Nove vasi na farno pokopališče. Nova vas, dne 14. aprila 1941.

Zalujoci:

MARIJA, žena; MILKO, IVO, STANE, DRAGO, otroci; MIMI, pastorka

Presejani sončni žarki

Snov, po kateri dišijo bliski — Vzroki „pomladne bolezni“ — Zakaj so izumrli predpotopni zavri

Pred časom se je pojavilo mnenje, da mora biti v višini 40 do 45 km nad zemljo nekaj posebnega. Tam je gotovo plast, ki požira sončne žarke, nekaj drugega kakor heavideska plast, ki odbija naše zemeljske brezžične valove. Znanstveniki vseh dežel so si prizadevali dognati

skrivnost te plasti,

dokler niso ugotovili, da jo sestavlja snov po kateri dišijo bliski — ozon. Kadar nekje treščijo, govorimo o smrdu po žveplu, vendar pa ne gre za nič drugega nego za kisik, in sicer za »aktivni« kisik v nasprotju s kisikom, ki ga vdihavamo.

Izračunali so tudi debelino ozonske plasti v tisti višini in se ugotovili, da meri komaj 3 mm! Na videz je to malo, toda za življenje na zemlji so ti

trije milimetri

nekoliko strupenega plina preveč. Ozonska plast slabi namreč ultravijoličasti del sončnih žarkov, da jih prihaja manj na zemljo, in sicer požrejo vse ultravijoličaste žarke, ki imajo manjšo valovno dolžino ko 290 milijontink milimetra.

Kako važni so ultravijoličasti žarki, nam

ni treba tukaj na dolgo razlagati. Od teh žarkov nam postane, kakor znano,

koža ogorela,

zato smo ob koncu zime, če se ne gibljemo prav kot smučarji v prosti naravi, tako blede, a »pomladna bolezen«, ki se pojavlja pogostoma že v mercu, je po mnenju današnje znanosti samo posledica pomanjkanja vitaminov, a vitamini, vsej del vitaminov, se tvorijo pod vplivom ultravijoličaste svetlobe. Če bi ozonska plast v ozračju postala kdaj debelejša — v malenkostni meri se njena debelina sicer spreminja — bi morali ljudje in živali

poginiti od rahitisa.

Nekateri raziskovalci celo trde, da so veliki predpotopni zavri izumrli zato, ker je povečano delovanje ognjenikov v pradedni dobi oslabilo sončno luč. Nekaj podobnega bi se zgodilo, če bi se ozonska plast kdaj preko mere odebelila.

Narava je smotrno urejena. Če je po eni strani premalo biološko učinkovitih žarkov nesreča, bi bilo po drugi strani tudi preveč teh žarkov usodno. Ljudje bi v tem primeru dobili naravnost ožgano in

z mehurji poeste kožo,

razen tega bi trpeli tudi zavoljo drugih posledic preobilne svetlobe. Tako bi se spremenila pod vplivom ultravijoličastih žarkov njih dedna masa, kakor so pokazali poskusi z živalmi in morda bi dražljaji teh žarkov povzročili tudi pri vseh rakasta obolenja.

Ozon je pravo sito in ventil za sončne žarke, ki se, kakor meni znanost,

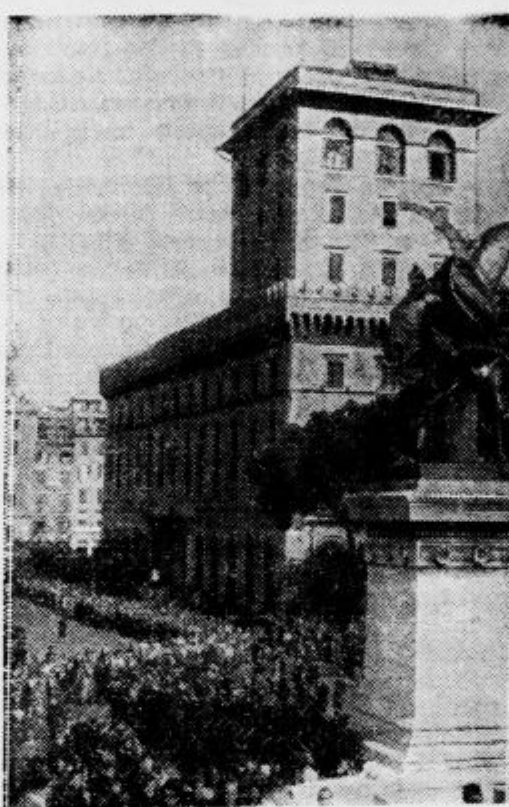
avtomatsko prilagodeva

danim svetlobnim pogojem. Če je sončno žarenje kdaj zavoljo povečanega sončnega delovanja večje, tedaj se ozonsko sito zgosti, če je žarenje manjše, pa se sito razredči. Množina svetlobe, ki prihaja na zemljo, pa seveda ni nespremenljiva. V splicnem je jeseni večja nego spomladi, čeprav je videz drugačen, zlasti se zavoljo tega, ker nam kčez spomladi

laže zagori ko jeseni.

Toda pomisliti je treba, da je koža spomladi po dolgih mesecih pomanjkanja svetlobe sposobnejša za reakcije. Zveze z ozonom se kažejo tudi tu, kajti ozonska plast je jeseni manj debela nego spomladi.

Večno mesto Rim

Palaca Venezia, v kateri ima uradno prostore ministrski predsednik Mussolini.

Nevarni Hamsun

Revolucija zaradi filmane novele

Slavni norveški pisatelj Knut Hamsun je v svoji domovini povzročil celo revolucijo, za katero se pa sam menda ne bi ga dosti. V celi vrsti južnorveških občin so prepovedali namreč predvajanje filma »Viktorija«, ki so ga posneli po istoimenski njegovi noveli. Film učinkuje na mladino boljše in v polnem usnju. Hamsunova dela se odlikujejo baje s svojim zanikanjem do ljudi, s svojim pesimizmom in nihilizmom, ki mora dosledno voditi do samomora. Če ni dosti več ljudi, ki bi si po čitanju Hamsunovih del jemali življenje, gre to po pastorevem mnenju samo na rovaš tega, da so preveč strahopetni ali pa da ne razumejo, kar čitajo. Hvala Bogu...

Premalo moških, preveč žensk

Ameriško mesto Troy v državi New York se odlikuje po izredno velikem številu ženskega prebivalstva. Na sto tisoč prebivalcev odpade namreč 85.000 žensk. Mesto, ki šteje okoli 100.000 prebivalcev, ima komaj kakih 15.000 moških. Za tako veliko število žensk se ima mesto zahvaliti svojim številnim tekstilnim tovarnam, v katerih delajo večinoma ženske.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

A NEKDOTA

Pesnik Milton je bil, preden je popolnoma oslepel, dolgo časa na eno oko slep. V neki družbi je hotela mlada dama citirati znani rek: »Med slepimi je enooki kralj«. Vtis, ki so ga napravile prve besede na prisotne, jo je spomnil, da je navzoči pesnik enook in se je po besedah »Med slepimi je...« v zadregi prekinila.

Milton jo je potegnil hitro iz zadrege. »Zakaj ste umolknila?« je dejal. »Hoteli ste me pravkar napraviti vendar za kralja!«

VSAK DAN ENA

»Pepe, le najmi to stanovanje — zdi se, da bo naravnost idealno za otroke!«
(Everybody weekly.)

Pleskanje ocle hiše traja samo nekaj minut

V Omaha, USA, je 110 pleskarskih pomočnikov popleskalo vilo z 9 sobami od vrha do tal v rekordnem času 4 minut in 14 sekund. Posnetek je bil napravljen med njihovim delom.

Zakaj možje bolje vozijo?

Anketa o moških in ženskih avtomobilskih vozačih

V Zedinjenih državah so napravili nove poskuse, da bi končno dognali, kdo bolje vozi avtomobile, moški ali ženske. Ameriška avtomobilska zveza je te poskuse izvedla z 10.000 vozači obojega spola in je ugotovila sledeče:

moški:
vozijo povprečno hitreje nego ženske, vozijo pa tudi previdneje, če cesta ni pregledna,

vozijo hitreje, če je proga dobra povzročajo več nezgod, so pa spretnnejši v tem, da se izognejo nevarnostim.

Ženske pa imajo le redkokdaj pravi vozaški občutek, za voz,

vozijo večinoma z enakomerno hitrico, tudi če zaidejo v nevarnost, ne vozijo rade zelo hitro, ne spreminjajo rade pri vožnji navzgor prestave, dokler ne prične voz težko delovati.

Poskusi so pokazali, da znaša povprečna brzina moških vozačev 76,200 km na uro, ženskih pa 71,935 km.

Ker imajo moški posebno veselje za brzine okrog 90 milj (144 km) na uro, se

jim dogajajo mnogo česče nego ženskam nezgode, ki imajo mehaničen vzrok, n. pr. počene obroče itd. Toda moški se tudi iz takšnih nezgod bolje izmažejo nego ženske, in sicer zato, ker so telesno močnejši, ker reagirajo hitreje in ker so manj občutljivi za truse.

Čudni običaji

Novi guverner Louisiane, Sam Houston Jones nastopa svojo službo guvernerja kot kuhar...

Moderno rašenje požarov

Ogenj benčinskega skladišča gasijo s pomočjo ogljikovega oksida

Ura za vso Francijo

Nahaja se v Parizu in prinaša državni blagajni lepe dohodke

V Parizu imajo uro, po kateri se je svojčas ravnala vsa Francija. To je ura pariškega observatorija. Podnevi je ura kazala pravi čas, in ko se je speaker pojavil pri mikrofoni z opozorilom: »Pozor! Tretji udarec vam bo javil, koliko je ura!« — tedaj je vsak prisluhnil in vzel svojo uro v roko ter jo naravnal po radijski napovedi.

Pred izbruhom vojne je ta ura donajala francoski državi znatne dohodke. Prinesla je državni blagajni približno šest milijonov dinarjev letno. Ta dohodek se je zdaj skrčil za polovico, torej na približno tri milijone. Pred vojno je imela pestja za to dnevno 20.000 klicev po telefonu, danes se javlja dnevno 10.000 interesov.

V observatoriju so imeli zaradi te ure instaliranih sto telefonov, ki so bili ves dan v obratu. Takrat je bila za telefon ve-

lika stiska, danes pa je telefonskih aparatov več nego preveč. Observatorij s to dnočno uro se nahaja v Parizu, Esclancon. L. 1933, ko je bila ura za vso Francijo montirana in je speaker prvič naznanil točni čas, je vprašalo koliko je ura 170.000 oseb.

Molji ne potrebujejo širokih odprtih

Urad za entomologijo in rastlinsko karenteno Zedinjenih držav je ugotovil nekaj, kar bo marsikatero gospodinjstvo pošteno prestrašilo. Ugotovil je namreč, da potrebujejo neke ličinke moljev samo eno desetinko milimetra široko luknjico, da prodrejo v zaprt prostor. To je nekako debelina običajnega papirja. Odslej se torej ne bomo smeli več čuditi, če bomo odkrili neprijetne živalice v omari, ki nima nikjer zadosti velike odprtine, da bi skoz njo zlezal odrasel molj.

Leu za mizo

Neki varietetjski lastnik si je izmislil za svoje goste privlačno točko. Posadil je med goste za mizo levo, ki ga gledalci motrijo z zanimanjem.

Veseljje v naravi

Skupina ljubkih deklet pri telovadnih vajah na prostem.